

volk

le indigo stoffen waarin ze zich wullen, die vroeger afgaven zodat hun huid blauw kleurde.

Een ontmoeting met een Tuareg die op een witte kameel door de Sahara rijdt, gehuld in een lang gewaad, een krom zwaard en een tulband, lijkt een ontmoeting met een ver verleden. In deze woestijn, waar de temperaturen overdag kunnen oplopen tot boven de vijftig graden Celsius, terwijl het 's nachts weer kan vriezen, is het bestaan bikkelhard.

De Tuareg hebben zich aangepast en kennen de Sahara als geen ander. Ze weten overal water te vinden en als zij een deken onder een steen leggen in deze woestijn, die zo groot is als de Verenigde Staten, weten ze 'm drie maanden later zonder problemen (én: zonder moderne navigatiemiddelen) weer terug te vinden. Door de isolatie van de buitenwereld is hun cultuur authentiek gebleven. Tuareg leven nog steeds in stamverband met een strenge hiërarchie. Hun vrouwen zijn ongesluierd en kennen een grote mate van bewegingsvrijheid.

DE ELLENDE VOOR DE Tuareg begon toen de kolonisatie van Afrika grenzen door de Sahara trok. Dat dwong de Tuareg om zich te schikken naar de wetten van de nationale regeringen van de Saharalanden Algerije, Libië, Mali en Niger, en die weigerden om de Tuareg als hun burgers te erkennen. Deze ontwikkeling maakte van de Tuareg een volk zonder land. Door de aanleg van asphaltwegen en de concurrentie van gemotoriseerd vrachtverkeer nam het aantal kamelenkaravanen langzaam af. Daarmee verloren de Tuareg een belangrijke inkomstenbron.

De droogte in de Sahel (1968-

1974) bracht de genadeklap. De Tuareg zagen hun veestapels sterven. Ze verloren hun tweede inkomstenbron en daarmee hun bestaansbasis. De regeringen beloofden hulp, maar hielpen in de praktijk alleen hun eigen burgers. De oplopende spanningen kwamen in 1990 tot uitbarsting toen de Tuareg slaags raakten met Malinese, Algerijnse en Nigerijnse militairen. De Tuareg vochten voor erkenning, bestaansrecht en

een eigen land. In de burgeroorlog vielen honderden doden. Uiteindelijk richtten de Tuareg eigen politieke partijen op en probeerden als minderheidsgroepering voet aan de grond te krijgen in de regeringen van de Saharalanden.

In 1994 sloten ze een vredesovereenkomst met Niger, en in 1996 met Mali, waarin werd afgesproken dat de Tuareg worden opgenomen in het leger en het bestuur en dat ze hulp zouden krij-

gen bij het opbouwen van een nieuw bestaan. Om het einde van de burgeroorlog te vieren, gooiden de Tuareg hun wapens in Timboektoe op een grote stapel en staken ze in brand. Maar van de trotse heersers van de Sahara was weinig meer over.

Tijdens de droogte in de Sahel stierven er zoveel dieren dat de Tuareg verder naar het Zuiden trokken of zich noodgedwongen in de stad vestigden om een ande-

re manier van bestaan te zoeken. Zoals op de lange latten.

TEKST EN FOTO'S: LINDA VAN WIJK